

Remissyttrande

Datum 2024-05-06

Diarienummer KUN 2024-00097

Ku2024/00280

Kulturdepartementet

Rosenbad 4

103 33 Stockholm

Remissvar över redovisningen ”Statens kulturråds och Konstnärsnämndens redovisning av uppdrag att lämna förslag om organisationsförändring” (Ku2024/00280)

I Statens kulturråds (Kulturrådet) och Konstnärsnämndens redovisning av uppdrag att lämna förslag om organisationsförändring framförs både risker och möjligheter med en sammanslagning av myndigheterna. Även om företrädare för båda myndigheterna kan se både positiva och negativa konsekvenser tenderar företrädare för Kulturrådet att framför allt se möjligheter med ett inordnande medan företrädare för Konstnärsnämnden framför allt pekar på ett antal risker.

Västra Götalandsregionen instämmer i Konstnärsnämndens bedömning att fördelarna med den nuvarande strukturen överväger.

Västra Götalandsregionen bedömer att en sammanslagning av myndigheterna riskerar att få negativa konsekvenser för det fria kulturlivet och enskilda konstnärer. Västra Götalandsregionen vill särskilt framhålla att det finns risker med att ansvar koncentreras till en myndighet, risk för att den konstnärliga friheten minskar och risk för jäv. Västra Götalandsregionen instämmer i att det är en olämplig tidpunkt att genomföra en organisationsförändring som gör att kärnverksamheten vid de båda myndigheterna behöver stå tillbaka under en tid.

Västra Götalandsregionen förstår att det kan finnas fördelar med en sammanslagning. I myndigheternas redovisning framgår det till exempel att en större organisation skulle kunna vara mer robust och effektiv med en lägre sårbarhet och högre säkerhet, att de administrativa kostnaderna skulle kunna minska något på längre sikt och att kompetensen vid en större myndighet skulle kunna stärkas. De ekonomiska vinsterna av en sammanslagning bedöms dock av båda myndigheterna inte vara särskilt stora på längre sikt.

Det finns risker med att ansvar koncentreras till en myndighet.

Västra Götalandsregionen instämmer i Konstnärsnämndens bedömning att det finns en risk för ökad maktkoncentration där färre perspektiv får genomslag. Att kulturområdet är litet jämfört med andra politikområden kan inte ses som ett givet argument för att slå samman myndigheter. Att konstnärspolitiken är en del av

kulturpolitiken behöver inte innebära att alla delar ska finnas inom samma myndighet.

Det bör finnas en myndighet som alltid lyfter det konstnärspolitiska perspektivet. En sammanslagning av Kulturrådet och Konstnärsnämnden riskerar att det perspektivet hamnar i skymundan, det vore en brist för de kulturpolitiska samtalen och skulle underminera möjligheten att nå de nationella kulturpolitiska målen.

Kulturrådets och Konstnärsnämndens olika uppdrag kompletterar varandra, och det finns skäl för att uppdragen fortsatt ska hållas åtskilda. Det kan bli svårt att freda den smalare konstnärspolitiken i en större myndighet som har ett bredare kulturpolitiskt uppdrag. Konstnärsnämndens uppgift att främja konstnärers möjlighet att utveckla sitt konstnärskap spelar i förlängningen en viktig roll för kompetensförsörjningen inom kultursektorn. Den konstnärliga friheten och den kulturella mångfalden gynnas av flera finansieringskällor. Mångfalden av finansieringskällor behövs för att stärka förutsättningarna för konstnärlig frihet.

En sammanslagning riskerar att leda till negativa konsekvenser för den konstnärliga friheten och mångfalden av kulturella uttryck.

Västra Götalandsregionen instämmer i Konstnärsnämndens bedömning att det finns risk för negativa konsekvenser för den konstnärliga friheten och mångfalden av kulturella uttryck i en sammanslagen myndighet. Myndigheterna har olika målgrupper, där målgruppernas förhållande till varandra ofta är uppdragsgivare och uppdragstagare. Det finns skäl för att skilja på myndigheten som ger stöd till uppdragsgivarna och myndigheten som ger stöd till uppdragstagarna. Att myndigheterna hålls åtskilda grundar sig på en tanke om konstnärlig frihet, där den enskilda konstnären söker stipendier för sitt fria skapande från den ena myndigheten, och uppdragsgivaren söker stöd från den andra myndigheten.

Konstnärsnämnden menar att det finns en risk för att en sammanslagning kan ”leda till att den smalare och mer normbrytande konsten riktad till den enskilde konstnären får en mer begränsad möjlighet till finansiering” (s. 29). Att Konstnärsnämnden framhåller att det finns en risk att konstnärernas möjlighet till finansiering för konstnärlig utveckling försämras bör tas på stort allvar.

En sammanslagning ökar risken för jäv

Västra Götalandsregionen bedömer att en sammanslagning av myndigheterna ökar risken för jäv, då verksamma konstnärer ska bemanna ett stort antal beslutande- och referensgrupper på en myndighet från vilken de även söker stipendier för sitt fria skapande.

Olämplig tidpunkt att genomföra en organisationsförändring

Båda myndigheterna bedömer att myndigheternas kärnverksamhet skulle behöva stå tillbaka på kort sikt, då resurser läggs på organisationsförändringen. Västra Götalandsregionen instämmer i Konstnärsnämndens bedömning att det är riskfyllt då kulturlivet befinner sig i ett svårt ekonomiskt läge med en försvagad arbetsmarknad, minskade intäkter och ökade kostnader. Utifrån kulturlivets perspektiv är det därför ett olyckligt tillfälle att genomföra en organisationsförändring.

Kulturnämnden
Västra Götalandsregionen

Alex Bergström
Kulturnämndens ordförande

Katti Hoflin
Kulturchef